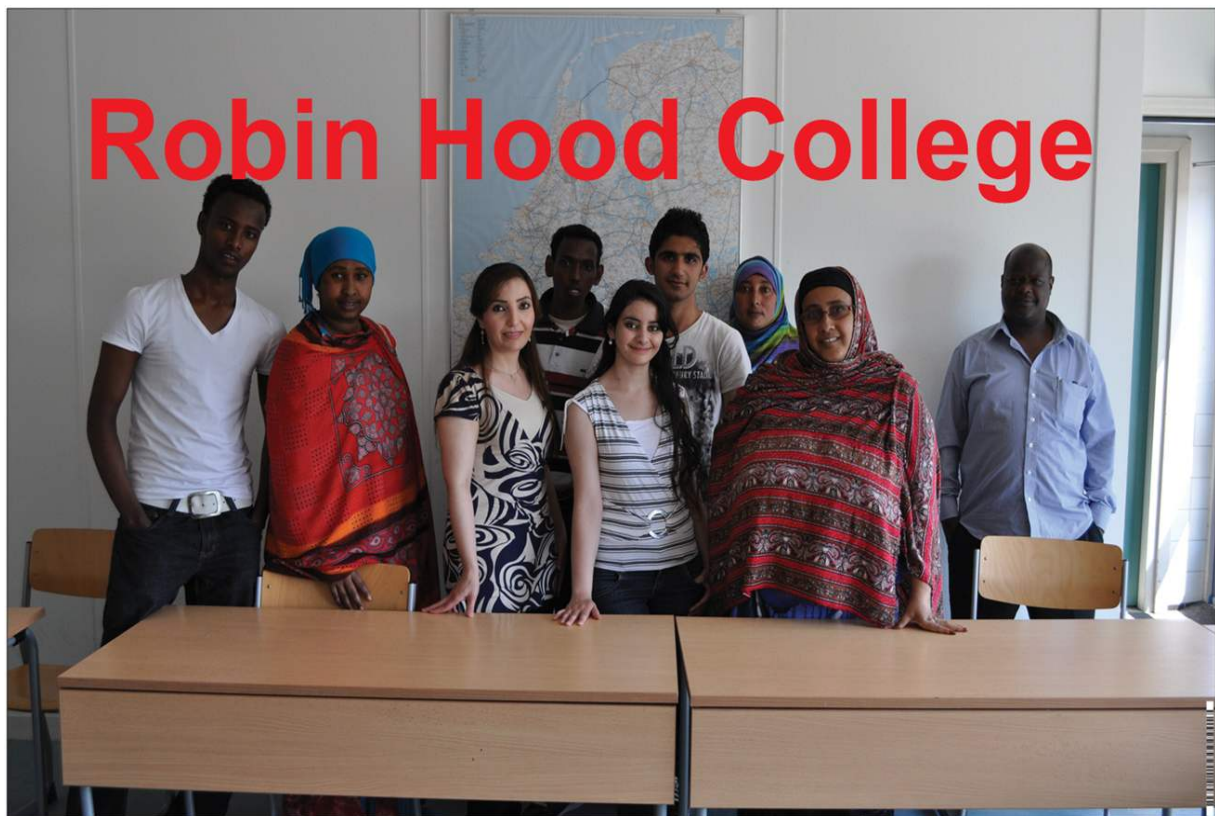

Asiel- en nieuwkomersonderwijs 18+

Ofwel de vraag: laten we asielzoekers en nieuwkomers van 18+ die niet naar school mogen of kunnen aan hun lot over, of bieden wij hen mogelijkheden om zich te kunnen ontwikkelen voor een toekomst in Nederland of in het land van herkomst?

Deze nieuwkomers wonen in een Azc en willen graag naar school, maar kunnen of mogen dat niet. Wat gaan we daar aan doen?

Stichting Robin Hood College
Postbus 530, 1780 AM Den Helder

Asiel- en nieuwkomersonderwijs 18+

Ofwel de vraag: laten we asielzoekers en nieuwkomers van 18+ die niet naar school mogen of kunnen aan hun lot over, of bieden wij hen mogelijkheden om zich te kunnen ontwikkelen voor een toekomst in Nederland of in het land van herkomst?

Auteur: Ton Schuitemaker, LLB
Met medewerking van: Daphne van Honschoten (COA, Azc Den Helder),
Opdracht: Stichting Robin Hood College
Onderwerp: Asiel- en nieuwkomersonderwijs 18+
Status: Eindversie
Plaats : Den Helder
Datum: 20 januari 2012

Voorwoord

“Lees maar, er staat niet wat er staat”- deze zin van de dichter Martinus Nijhoff spookt door mijn hoofd sinds Ton Schuitemaker mij belde met de vraag om hem terzijde te willen staan in zijn ambitie om het onderwijs in Den Helder (en Nederland) toegankelijk te maken voor nieuwkomers van 18+.

Ik heb altijd zeker geweten dat in Nederland elke nieuwkomer recht heeft op onderwijs – sterker nog: ik heb steeds gedacht dat we alles op alles zetten om nieuwkomers zo snel mogelijk taalvaardig te krijgen zodat als er getoetst is en blijkt dat mensen in Nederland mogen blijven, ze snel kunnen inburgeren. Dat is immers is wat we – zeggen – te willen...

Mensen van ver zoeken hun heil in Nederland, we hebben daar spelregels voor, dat is vanzelfsprekend. Dus soms is het oordeel dat een toekomst ondanks alles in het land van herkomst gevonden zal moeten worden en moeten mensen terug. Het woordje TOEKOMST is cruciaal. De afweging die gemaakt wordt – mogen blijven of niet – is ondermeer gebaseerd op de vraag of er een reële kans is op een goede toekomst.

Ik heb altijd zeker geweten dat nieuwkomers in Nederland of ze hier lang mogen blijven of niet, gesteund worden in het verkrijgen van de vaardigheden die nodig zijn om te kunnen bouwen aan een toekomst.

Er is, zo schrijft Ton Schuitemaker in deze nota, geen wetgeving die asielzoekers verbiedt om onderwijs te volgen. We hebben echter de wirwar van regeltjes zo ingericht dat het voor een nieuwkomer schier onmogelijk is om van het “recht op onderwijs” gebruik te maken.

Lees maar, er staat niet wat er staat. Het onderschrijven van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, betekent niet wat ik altijd zeker heb geweten dat het betekende.

Er is dus werk aan de winkel! En wat ik echt zeker weet, is dat de initiatiefnemers van de Stichting Robin Hood College het er niet bij laten zitten. Zij gaan de strijd aan. Als ik ze daarbij kan helpen, doe ik dat graag en doe ik op u – lezer – een beroep om alert te zijn en ook uw steentje bij te dragen. Opdat het straks gewoon waar is als er staat: in Nederland is er recht op onderwijs voor iedereen!

Eljo Vos, oud-wethouder onderwijs Den Helder

Inhoudsopgave	7
Verklarende woordenlijst	8
Lijst met afkortingen	9
Samenvatting	11
Inleiding	13
Onze uitleg van Robin Hood	14
1 Feiten en cijfers	15
In- en uitstroom centrale opvang	15
Bezetting centrale opvang vanaf 1995	15
Bezetting centrale opvang naar leeftijdsgroep	16
Top 5 nationaliteiten bezetting centrale opvang	16
Gemiddelde bezetting Azc Den Helder	16
Landelijke asielinstroom	16
Rechten en plichten asielzoekers in een Azc	17
2 Enquête in het Azc Den Helder	21
Inleiding	21
Resultaten	21
Clustering vragen	21
Cluster gezinssamenstelling	22
Cluster startkwalificatie	22
Cluster gewenste vervolgstudie	24
Cluster investering	25
Aanvullende vragen	26
Conclusie	27
3 Probleemanalyse	29
Wetgeving	29
Waarom kunnen asielzoekers van 18+ geen onderwijs krijgen?	30
Werken om je opleiding te kunnen betalen?	32
4 Welke oplossingen kunnen er gevonden worden	33
Welke problemen zijn er?	33
Nederlandse taal	33
Geld	33
Asielprocedure	33
Sociale isolatie	34
De beste oplossing	34
Tijdelijke oplossing	34
5 Financiën	35
Inleiding	35
Pilot in Den Helder	35
A1 Taalcursus	35
A2 Verlengde ISK	35
Vervolgonderwijs	36
Hoeveel klassen?	36
Bijkomende kosten	36
6 Hoe nu verder?	37
Twee trajecten	37
Conclusie	39
Bronnen	41
Bijlage: Enquêteformulier Azc Den Helder	43

Verklarende woordenlijst

Asielzoeker	Een vreemdeling die om uiteenlopende redenen zijn land heeft verlaten om in een ander land asiel aan te vragen. De Immigratie- en Naturalisatiedienst onderzoekt of de asielzoeker voor bescherming in Nederland in aanmerking komt; bijvoorbeeld omdat hij vluchteling is, in zijn eigen land het risico loopt onmenselijk behandeld te worden of niet terug kan vanwege de algehele onveilige situatie in zijn land.
Illegaal	Iemand die niet op wettelijke gronden in Nederland verblijft.
Immigrant	Iemand uit een ander land die zich in Nederland vestigt.
Nieuwkomer	Een nieuwkomer is een vreemdeling tussen 16 en 65 jaar oud, die geen Nederlands paspoort heeft en na 1 januari 2007 in Nederland is komen wonen of op 31 december 2006 een nieuwkomer was volgens de oude Wet Inburgering Nieuwkomers (WIN).
Statushouder	Zie Vergunninghouder.
Uitgeprocedeerde	Een vreemdeling van wie de asielprocedure definitief en onherroepelijk is beëindigd.
UWV werkbedrijf	De divisie UWV Werkbedrijf houdt zich bezig met arbeidsbemiddeling en re-integratie. In het werkbedrijf zijn vanaf 1 januari 2009 de activiteiten van voormalig CWI (Centrum voor Werk en Inkomen) en de re-integratieactiviteiten van UWV gebundeld.
Vergunninghouder	Asielzoeker met een verblijfsvergunning.
Vluchteling	Persoon die aannemelijk kan maken dat hij gegronde redenen heeft om te vrezen dat hij in eigen land wordt vervolgd vanwege een godsdienstige of politieke overtuiging of nationaliteit, of omdat hij behoort tot een bepaald ras of een bepaalde sociale groepering.
Vreemdeling	Een persoon die niet de Nederlandse nationaliteit heeft, en niet op grond van een wettelijke bepaling als Nederlander wordt behandeld.

Wet inburgering nieuwkomers (Win)

In de Wet inburgering nieuwkomers (Win) staat beschreven dat inburgering in de eerste fase neerkomt op de integratie van nieuwkomers in de Nederlandse samenleving. In de wet wordt bepaald dat nieuwkomers door een vlot en intensief programma zo snel mogelijk tot een vorm van zelfredzaamheid gebracht moeten worden.

Lijst met afkortingen

AKA	Arbeidsmarktgekwalificeerd assistent (mbo1-opleiding).
Amv	Alleenstaande minderjarige vreemdelingen die asiel hebben aangevraagd zonder de aanwezigheid van hun ouders, of meerderjarige bloed- of aanverwanten. Voor deze groep gelden aparte opvangmogelijkheden, en toelatingsvoorwaarden.
Azc	Asielzoekerscentrum (regulier). Na de eerste fase van de asielprocedure worden asielzoekers opgevangen in een regulier Azc. Hier verblijven zowel asielzoekers die een verblijfsvergunning krijgen als asielzoekers die nog in de vervolprocedure zitten of terug moeten keren naar het land van herkomst. Den Helder is een regulier Azc.
Bbl	De bbl-opleiding omvat een praktijkdeel van 60% of meer van de studieduur. De student gaat gemiddeld één dag per week naar school en heeft daarnaast een baan. Een bbl-opleiding is dus geen volledig dagonderwijs.
Bol	Dit is een vorm van volledig dagonderwijs. Je brengt minimaal 850 uur op school en op een stageplaats door. De bol-opleiding heeft een praktijkdeel (stage) van meer dan 20% en minder dan 60% van de studieduur.
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers. Gaat over de opvang van asielzoekers.
Col	Centrale ontvangstlocatie. Hier worden asielzoekers als eerste opgevangen (Ter Apel).
DT&V	Dienst Terugkeer & Vertrek. Vanaf 2007 zijn alle terugkeerzaken van de Immigratie- en Naturalisatiedienst en de Vreemdelingenpolitie ondergebracht bij DT&V.
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs (Groningen). Gaat ondermeer over studiefinanciering en verzorgt staatsexamens NT2.
EVRM	Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie. De GBA is het bevolkingsregister van de Nederlandse gemeenten dat de basisgegevens bevat van alle personen die minimaal vier maanden in Nederland verblijven.
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst. De Immigratie- en Naturalisatiedienst onderzoekt of de asielzoeker voor bescherming in Nederland in aanmerking komt; bijvoorbeeld omdat hij vluchteling is, in zijn eigen land het risico loopt onmenselijk behandeld te worden of niet terug kan vanwege de algehele onveilige situatie in zijn land.
ISK	Internationale Schakel Klas. Asiel- en nieuwkomersonderwijs voor jongeren tot 18 jaar. In Den Helder uitgevoerd door Scholen aan Zee.

LOWAN	Landelijke Onderwijs Werkgroep voor Asielzoekers en Nieuwkomers, behartigt de belangen van scholen die onderwijs geven aan asielkinderen.
Mbo	Middelbaar beroepsonderwijs.
Mob	Met onbekende bestemming. Een vreemdeling die zonder kennisgeving is weggegaan uit een opvanglocatie en waarvan de verblijfplaats veelal onbekend is.
Nibud	Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting. Dit is een onafhankelijke stichting, die zijn advies baseert op eigen onderzoek. Het Nibud is in Nederland hét kenniscentrum op het gebied van huishoudfinanciën.
NT2-programma I	Dit examen is bedoeld voor mensen die het Nederlands niet als moedertaal hebben. Examenprogramma I is bedoeld voor mensen die op niveau mbo-3, 4 een vakgerichte functie op de arbeidsmarkt willen vervullen of daarvoor een beroepsopleiding willen gaan volgen.
NT2-programma II	Idem als programma I, als men bijvoorbeeld een midden- of hogere kaderfunctie wil gaan vervullen of daarvoor een opleiding wil gaan volgen. Daarbij kan gedacht worden aan een studie in het hoger beroepsonderwijs of aan een universiteit.
Pol	Procesopvanglocaties. Asielzoekers die in de eerste fase van de asielprocedure zitten (de Algemene Asielprocedure), worden opgevangen in een procesopvanglocatie. Deze bevinden zich in de buurt van een IND-behandelkantoor.
ROC	Regionaal Opleidingscentrum. School voor beroepsopleidingen en volwassenenonderwijs.
RVA 2005	Ministeriële regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen 2005. Regeling waarin ondermeer de opvang, verstrekkingen en toelages voor asielzoekers geregeld is.
UAF	Stichting voor Vluchteling-studenten UAF (oorspronkelijk -in 1948- Universitair Asiel Fonds). Landelijke fondswervende organisatie die in beginsel hoger opgeleide vluchtelingen ondersteunt bij hun studie en het vinden van passend werk.
VN	De Verenigde Naties is een internationale organisatie, opgericht in 1945 na de Tweede Wereldoorlog, door 51 landen. Het is een intergouvernementele organisatie die samenwerkt op het gebied van het internationale recht, mondiale veiligheid, behoud van mensenrechten, ontwikkeling van de wereldeconomie en het onderzoek naar maatschappelijke en culturele ontwikkelingen.
UVRM	Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.
UNESCO	Organisatie van de VN (o.m. dialoog door onderwijs).
Vw	Vreemdelingenwet 2000.
YAM	You And Me! Mentorproject onder verantwoordelijkheid van vrijwilligersorganisatie “De Wering”. Ondersteunt met vrijwillige mentoren jongeren in Den Helder.

Samenvatting

Per 1 november 2011 zitten er 17.197 personen in de opvang van de COA. In Den Helder zitten ongeveer 372 personen in de centrale opvang (Azc). Asielzoekers moeten zich wekelijks melden bij de vreemdelingenpolitie. Op grond van de Regeling Verstrekking Asielzoekers 2005 ontvangen asielzoekers een kleine vergoeding om te voorzien in levensonderhoud. Asielzoekers mogen onder beperkende voorwaarden maximaal 24 weken werken, verdeeld over meerdere periodes. Asielzoekers mogen tot hun 18^e jaar naar school, daarna zijn er diverse belemmerende omstandigheden die het naar school gaan moeilijk of onmogelijk maken.

Uit een op 11 oktober 2011 in het Azc Den Helder gehouden enquête blijkt dat veel asielzoekers van 18 jaar en ouder graag naar school willen. Veel asielzoekers in de leeftijdscategorieën tot en met 29 jaar hebben geen of weinig onderwijs genoten in het land van herkomst. In de leeftijdscategorieën vanaf 30 jaar zitten gemiddeld meer mensen die in het land van herkomst onderwijs hebben genoten.

Er bestaat geen wetgeving die asielzoekers verbiedt om onderwijs te volgen. Zo zegt artikel 2 van protocol 1 bij het EVRM (Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden) dat niemand het recht op onderwijs mag worden ontnomen. Artikel 26 lid 1 van de UVRM (Universele Verklaring van de Rechten van de Mens) zegt dat een ieder recht op onderwijs heeft en het lager en basisonderwijs kosteloos zal zijn. Een nadere uitleg over het begrip basisonderwijs wordt ondermeer gegeven in de World Declaration on Education for All van de UNESCO (1990). Artikel 13 lid 2 van het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten zegt ondermeer dat het primaire en secundaire onderwijs voor allen kosteloos beschikbaar dient te zijn en het fundamentele onderricht voor personen die geen lager onderwijs hebben genoten of dit niet hebben voltooid, zoveel mogelijk dient te worden gestimuleerd of geïntensiveerd. Het beperken van genoemde rechten is ingevolge artikel 5 van genoemd verdrag niet toegestaan. In Nederland zijn er vele belemmeringen waardoor asielzoekers geen onderwijs kunnen volgen. Dat heeft o.m. te maken met de ontbrekende kennis van de Nederlandse taal die benodigd is om lessen te kunnen volgen op scholen die in het Nederlands les geven en financiële redenen. Zo hebben asielzoekers geen toegang tot studiefinanciering en hebben ze vaak onvoldoende financiële middelen om de kosten van school te kunnen betalen. Omdat asielzoekers bijna niet mogen werken of dit erg moeilijk gemaakt wordt door diverse belemmeringen, én het feit dat asielzoekers van 18 plus niet of nauwelijks naar school kunnen, verkeren ze vaak jaren lang in sociale isolatie.

Als organisatie willen we dat de Nederlandse overheid in onderwijs voor asielzoekers en nieuwkomers gaat voorzien. Daartoe zullen we de leden van de Tweede Kamer benaderen. Daarnaast willen we een pilot van 3 tot 5 jaar in Den Helder starten om ervaringen op te doen met onderwijs voor asielzoekers en nieuwkomers van 18 plus. Onderwijs zal niet door onszelf gegeven worden, daartoe sluiten we overeenkomsten met bestaande onderwijsorganisaties. Om een en ander te financieren zullen we fondsen zoeken. Daarbij moet opgemerkt worden dat we het tij niet mee hebben: een financiële crisis en een ongunstig politiek klimaat. Maar daar zullen we ons niet door uit het veld laten slaan.

Inleiding

In Den Helder is onder verantwoordelijkheid van vrijwilligersorganisatie “De Wering” een mentorproject actief, genaamd: “You And Me!”. Dit project wordt financieel ondersteund door het Oranje Fonds en de gemeente Den Helder. Het mentorproject¹ is bedoeld voor jongeren van 11 tot 23 jaar waarvan de binding met school beter zou kunnen. Het kan hierbij gaan om jongeren die dreigen uit te vallen op school of al uitgevallen zijn om diverse redenen. Het mentorproject Den Helder geeft jongeren de kans om met behulp van een mentor te investeren in zichzelf en/of de (school) loopbaan. De mentor is een vrijwilliger die aansluit op de behoefte van de jongere en samen met de jongere kijkt naar zijn/haar mogelijkheden. De mentor fungeert als rolmodel.

Sinds 2010 vragen steeds meer jongeren vanuit de ISK (Internationale Schakel Klas) om een mentor van You And Me! Jongeren die gekoppeld zijn aan een mentor vertellen dat zij veel van hun mentor leren. Zij noemen bijvoorbeeld: beter Nederlands praten, leren over culturele verschillen, praten over familie en de moeilijke asielsituatie, leren hanteren van ongewenst gedrag van zichzelf en van anderen. De jongeren vertellen elkaar wat zij leren van een coach en het aantal aanvragen voor een coach neemt daardoor toe.

Met het coachen van asielzoekers kwamen ook onverwachte problemen naar voren. Hierbij dient gedacht te worden aan het niet af kunnen maken van de ISK door het bereiken van de leeftijdsgrens van 18 jaar en/of het niet kunnen of mogen volgen van een vervolgopleiding (Regionaal Opleidings Centrum). Jonge volwassenen willen graag doorleren. Het biedt hen een zinvolle dagbesteding, contact met leeftijdgenoten en het leidt af van de emotionele, sociale en praktische problemen waar ze mee worstelen. Maar wat onderwijs vooral doet: het biedt hoop en geloof in een betere en zinvolle toekomst, hier in Nederland of in het land van herkomst.

Waar willen wij als Robin Hood College naar toe? Wij willen dat jonge volwassenen, oudere en jongere nieuwkomers én autochtonen hoe dan ook onderwijs krijgen dat ze zelf ook graag willen en van belang is voor het verkrijgen van een leefbaar inkomen in Nederland of het land van herkomst. In eerste instantie moet dat opgelost worden door de landelijke politiek omdat die over het aanbieden van onderwijs gaat. Dat komt neer op het organiseren en financieren van een Internationale Schakel Klas voor volwassenen (nieuwkomers) en vervolgonderwijs, maar ook het drempelloos aanbieden van onderwijsmogelijkheden op mbo-niveau voor een ieder die daar behoefte aan heeft, zonder kwalificaties te verbinden aan achtergrond of historie. Dus: drempelloos mbo-onderwijs (ook financieel) voor hen die daar behoefte aan hebben en niet op een andere wijze bediend kunnen worden.

Zolang de landelijke politiek niet voorziet in redelijk te stellen eisen m.b.t. onderwijs voor volwassenen, willen we in Den Helder een pilot starten om ervaring op te doen om te bewijzen dat het zin heeft om minder kansrijke personen onderwijs te bieden. Naar onze mening: een kwestie van beschaving! Opgemerkt dient te worden dat het Robin Hood College zelf geen onderwijs zal aanbieden, dit wordt ingekocht bij bestaande onderwijsorganisaties, omdat die daar al ervaring mee hebben.

¹ Hand-out Mentorenproject YAM 2010.

Waarom Robin Hood²?

Robin Hood werd en wordt vanuit een romantisch aspect in de literatuur gezien als een min of meer aimabele schurk, die met de hulp van een bende andere vrolijke schurken stal van de rijken om de, door Prins John en de Sheriff van Nottingham, onderdrukte en benadeelde armen te helpen.

Hoewel velen onder ons ervan uitgaan dat Robin Hood, oftewel Robin of Locksley een verzonnen personage zou zijn en te vergelijken is met de legende van Koning Arthur, menen verschillende Britse wetenschappers archeologische bewijzen gevonden te hebben dat er ooit wel degelijk een Robin Hood heeft bestaan. Naar onze mening was Robin Hood, fictief dan wel reëel, de personificatie van iemand die wij een "Maverick" zouden kunnen noemen.

In het Amerikaanse taalgebied is een Maverick een niet-gebrandmerkt kalf, een wild ongetemd paard, ofwel: "A Free Spirit". In het Engelse taalgebied is een Maverick een eenling, een onorthodox persoon, een onafhankelijk denkend persoon, een dwarsligger ofwel een dissident. Naar onze mening in ieder geval een innovatief en onconventioneel persoon in zijn/haar strijd tegen onrecht.

Bij de uitleg in het Engelse taalgebied van de naam Robin Hood, een Maverick, voelen wij ons verbonden omdat we willen vechten tegen alle belemmeringen die aan mensen worden opgelegd om onderwijs te kunnen volgen. Daarbij leggen wij ons, bijvoorbeeld, niet neer bij de geldende gedachte of opvatting dat nieuwkomers en asielzoekers geen onderwijs zouden mogen of kunnen volgen. Wij verwijzen hierbij naar artikel 26 lid 1 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties, waarin het recht op onderwijs is vastgelegd. Omdat we ons niet neerleggen bij geldende gedachtes, aannames, opvattingen, regeltjes of andere belemmeringen, zullen sommigen ons misschien zien als dwarsliggers of dissidenten. We hebben ook wel iets met de tegenstellingen tussen arm en rijk. Nieuwkomers en asielzoekers zijn vaak arme mensen omdat ze door hun vlucht uit hun thuisland, huis en haard verlaten hebben en daardoor niets of bijna niets meer van financiële waarde bezitten. Wij vragen bedrijven, instellingen en fondsen, die wel over geld beschikken en als zodanig als "rijk" betiteld kunnen worden, om onze doelgroep in financiële zin te ondersteunen. Met onderwijs kan onze doelgroep kennis en kunde opdoen om daarmee in Nederland of in het land van herkomst een leefbaar inkomen te verwerven en daarmee te voorzien in eigen levensonderhoud en een toekomst op te bouwen. Maar het gaat niet altijd om geld. Soms is het nodig om belemmeringen weg te nemen, regeltjes te veranderen, overleg te plegen of met de vuist op tafel te slaan. Daarbij zullen we ons niet altijd populair maken of ons scharen onder de gevestigde orde. Als organisatie willen we ons vooral inzetten om mensen te helpen te voorzien in een eigen leefbaar inkomen. Onderwijs is de sleutel voor ontwikkeling van de menselijke geest en het opdoen van kennis en kunde, hoop op een betere toekomst en geloof in eigen kunnen. Daarom menen wij dat onderwijs een fundamenteel en universeel recht voor ieder mens is, of moet zijn, ongeacht de herkomst, status, geloof, levensovertuiging, seksuele voorkeur, ras, geslacht, leeftijd, politieke gezindheid of geldende opvattingen.

² Uitwerking door Albert van Varik/Ton Schuitemaker.

1 Feiten en cijfers

Feiten en cijfers vanaf 1995 tot en met 1-11-2011 (COA, landelijk)³

In- en uitstroom centrale opvang

jaar	instroom	uitstroom
1995	25.762	29.166
1996	19.870	20.162
1997	31.331	23.206
1998	42.019	24.631
1999	38.227	27.340
2000	33.634	19.940
2001	25.273	19.625
2002	12.916	26.936
2003	8.548	25.490
2004	5.324	16.955
2005	5.394	17.177
2006	7.772	13.190
2007	8.977	10.308
2008	14.623	16.148
2009	15.319	13.701
2010	16.136	16.689
2011 tot 1 november	11.553	15.542

Bezetting centrale opvang vanaf 1995 tot en met 1-11- 2011 (COA, landelijk)

1995	30.166
1996	29.800
1997	37.720
1998	54.070
1999	64.771
2000	78.246
2001	83.801
2002	69.752
2003	52.714
2004	40.761
2005	28.730
2006	23.232
2007	21.698
2008	20.122
2009	21.764
2010	21.358
2011 tot 1 november	17.197

³ Landelijke cijfers COA 1 november 2011

Bezetting centrale opvang naar leeftijdsgroep op 1 november 2011

leeftijdsgroep	mannen	vrouwen	totaal
0 t/m 3 jaar	725	655	1.380
4 t/m 11 jaar	916	848	1.764
12 t/m 17 jaar	1.155	662	1.817
18 t/m 29 jaar	4.045	2.168	6.213
30 t/m 39 jaar	2.134	1.278	3.412
40 t/m 49 jaar	895	561	1.456
50 t/m 59 jaar	342	329	671
60 jaar en ouder	227	257	484
totaal	10.439	6.758	17.197

Top 5 nationaliteiten bezetting centrale opvang op 1 november 2011

Somalie	3.086	18 %
Afghanistan	2.898	17%
Irak	1.867	11 %
Iran	1.215	7%
Armenie	929	5%
Overig	7.202	42 %
totaal	17.197	100%

Gemiddelde* bezetting Azc Den Helder

0 t/m 3 jaar	14	personen
4 t/m 12 jaar	29	personen
13 t/m 17 jaar	13	personen
18 t/m 24 jaar	83	personen
25 t/m 29 jaar	78	personen
30 t/m 49 jaar	121	personen
50+ jaar	<u>34</u>	personen
Totaal	372	

Huidige feitelijke* bezetting

11	personen
23	personen
10	personen
65	personen
61	personen
95	personen
<u>27</u>	personen
292	

* In juni 2011 bestond de bezetting van het Azc Den Helder uit 292 personen omdat door een brand een van de gebouwen onbewoonbaar is.

Landelijke asielinstroom⁴

	2011	2010	2009
Instroom 1 ^e aanvraag	10.490	12.700	13.900
Instroom 2 ^e of volgende aanvraag	2.790	1.750	1.200
Overige asielinstroom	<u>3.700</u>	<u>750</u>	<u>1.100</u>
Totaal	16.980	15.200	16.200

⁴ Landelijke cijfers IND 2011.

Aanvragen ingewilligd

onbekend 22%

14%

Rechten en plichten asielzoekers in een Azc⁵

Recht op opvang

Het recht op opvang is geregeld in de hoofdstukken II en III van de Ministeriële regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen 2005 (RVA 2005). Het gaat in het kader van deze nota te ver hier dieper op in te gaan.

Inschrijving gemeente

Asielzoekers die in de opvang zitten, moeten zich op grond van de Vreemdelingenwet 2000 een halfjaar nadat zij asiel hebben aangevraagd, inschrijven in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). De GBA is het bevolkingsregister van de Nederlandse gemeenten dat de basisgegevens bevat van alle personen die minimaal vier maanden in Nederland verblijven.

Meldplicht

Asielzoekers dienen zich wekelijks te melden bij de vreemdelingenpolitie en het COA (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers) voor de RVA 2005. In het Azc Den Helder is de vreemdelingenpolitie wekelijks aanwezig.

Werken

Asielzoekers mogen in een periode van 52 weken maximaal 24 weken werken. Zo is het toegestaan bijvoorbeeld 3 maal 8 weken te werken in een niet aaneengesloten periode. Deze periode mag niet overschreden worden. De reden hiervoor is dat er een recht op WW ontstaat, gerelateerd aan de werkloosheidswet, als een persoon langer dan 26 weken werkt in een periode van 52 weken. Dit wordt door de regering als niet wenselijk gezien. Voor asielzoekers die werk willen verrichten als artiest, musicus, filmmedewerker of in de vorm van technische ondersteuning van optredens van een artiest of musici, geldt dat de arbeidsduur niet meer mag zijn dan 14 weken in 52 weken. De asielzoeker moet daarvoor een verklaring aanvragen bij het COA. De aanvraag wordt door zowel het COA als IND (Immigratie- en Naturalisatiedienst) gecontroleerd en beoordeeld. De werkgever op zijn beurt moet een tewerkstellingsvergunning aanvragen bij het UWV werkbedrijf.

Onderwijs

In Nederland is iedereen tussen de vijf en achttien jaar verplicht om onderwijs te volgen. Dit is wettelijk geregeld (art.23 Grondwet, art.26 lid 1 UVRM). Asielzoekerskinderen gaan naar een reguliere school. Vaak is er een dependance van een plaatselijke basisschool op een opvanglocatie. Op het Azc in Den Helder is ook een dergelijke voorziening op het Azc aanwezig. Voortgezet onderwijs volgen de kinderen tot 18 jaar vaak in een Internationale Schakelklas (ISK: in Den Helder bij Scholen aan Zee), een gewone school of aan een Regionaal Opleidingscentrum (ROC).

Huisvesting

Asielzoekers komen in aanmerking voor woonruimte in een gemeente als zij een verblijfsvergunning hebben gekregen. Zij kunnen zelf op zoek gaan naar woonruimte,

⁵ Rechten en plichten asielzoekers in een AZC 2011

in overleg met de gemeente van hun keuze. Het COA kan ook eenmalig bemiddelen bij het zoeken naar woonruimte, als de eigen actie niet tijdig resultaat oplevert. De eerst beschikbare woning mag in beginsel niet geweigerd worden. Afhankelijk van de gezinssamenstelling en beschikbare woonruimte biedt de gemeente asielzoekers met een verblijfsvergunning, zogenoemde statushouders, een kamer, appartement of huis aan.

Als een vergunninghouder het aanbod weigert, ontvangt hij geen financiële toelage meer en mag hij geen recreatieve of educatieve activiteiten meer volgen. Wel lopen de ziektekostenverzekering en de wettelijke aansprakelijkheidsverzekering door zolang de vergunninghouder nog in de opvang verblijft. Opgemerkt dient te worden dat bij de weigering van een woning juristen van het COA beoordelen of de weigering terecht is. Als de weigering onterecht is wordt de vergunninghouder nogmaals de kans gegeven de woning te accepteren. Volhardt de vergunninghouder in zijn weigering nadat hij in het ongelijk wordt gesteld en weigert hij daarop de opvanglocatie te verlaten, dan start het COA een ontruimingsprocedure waarin de rechter om toestemming wordt gevraagd de woonruimte te ontruimen.

Toelages

Asielzoekers ontvangen weergeld van het COA, onder meer om boodschappen en kleding te kunnen kopen. Dit is vastgelegd in de Ministeriële regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen 2005 (RVA 2005). Er zijn drie categorieën, ik vermeld alleen de op het Azc Den Helder betrekking hebbende categorie. Van toepassing is de RVA 2005 artikel 14 lid 2. De vergoeding is bestemd voor voedsel, kleding en andere persoonlijke uitgaven. De hoogte van de toelage in de opvangvoorziening waarin de bewoners volledig zelf het eigen eten verzorgen (zoals in Den Helder) is als volgt: kinderen t/m 17 jaar tussen de € 36,75 en € 46,34 en volwassenen tussen de € 44,03 en € 56,63. Toelages zijn vermeld per week. De hoogte van de toelage is afhankelijk van de samenstelling van het gezin, hoe groter het gezin hoe kleiner de persoonlijke toelage. De bijdrage is voor het eerst sinds jaren per 1 juni 2011 naar beneden bijgesteld.

Voor elk schoolgaand en leerplichtig kind (vier tot achttien jaar) krijgt de asielzoeker één keer per jaar een vergoeding voor de aanschaf van schoolmateriaal. De bedragen zijn afhankelijk van het soort onderwijs. Opgesomd worden de maximaal te vergoeden kosten welke gebaseerd zijn op onderzoekscijfers van het Nibud. Basisonderwijs € 68,00; onderbouw (middelbaar onderwijs) € 221,00; bovenbouw (middelbaar onderwijs) € 313,00; beroepsonderwijs € 703,00. Leerboeken worden, met uitzondering van het mbo (middelbaar beroepsonderwijs), door de school verstrekt. Indien asielzoekers inkomsten of eigen vermogen hebben moeten zij dat melden. Zij betalen dan een vergoeding voor de opvang.

Bij binnenkomst in de opvang krijgen asielzoekers eenmalig een bedrag waarvan zij onder andere kookgerei en wat kleding kunnen aanschaffen.

Verzekeringen

Asielzoekers in een Azc zijn verzekerd tegen de meeste ziektekosten en tegen de gevolgen van wettelijke aansprakelijkheid. Ook asielzoekers die in reguliere huisvesting wonen (bijvoorbeeld bij een partner met een verblijfsvergunning) zijn verzekerd via het COA. Iedereen die ingeschreven staat bij het COA heeft recht op deze vergoedingen. Uitgeprocedeerde asielzoekers of asielzoekers met een nog

lopende procedure die geen recht meer hebben op opvang, worden niet meer door het COA verzekerd. Er zijn gevallen bekend van asielzoekers die in Nederland verblijven maar onverzekerd zijn omdat ze deze verzekering niet kunnen betalen (geen inkomen). Dat staat haaks op de verplichting om zo'n verzekering te hebben.

Opvanglocaties

De opvanglocaties van het COA liggen verspreid over het hele land. Het COA streeft naar een vaste kern van permanente Azc's. Deze locaties kenmerken zich door duurzaamheid, flexibiliteit, kwaliteit en betaalbaarheid. Na een eventueel vertrek van het COA moet de locatie snel en eenvoudig voor andere doeleinden kunnen worden ingericht, zoals voor woningen, zorgvoorzieningen of recreatie. Het COA zorgt ervoor dat er altijd voldoende opvanglocaties zijn. Door de fluctuerende instroom van asielzoekers worden soms ook tijdelijke locaties ingezet, zoals bungalowparken en hotels. Door verminderde instroom zal het COA moeten reorganiseren. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe die reorganisatie er uit zal zien en welke locaties moeten sluiten.

Er zijn drie soorten Azc's

1. De centrale ontvangstlocatie (Col) in Ter Apel. Hier worden asielzoekers als eerste opgevangen;
2. De procesopvanglocaties (Pol). Asielzoekers die in de eerste fase van de asielprocedure zitten (de Algemene Asielprocedure), worden opgevangen in een procesopvanglocatie. Deze bevinden zich in de buurt van een IND-behandelkantoor;
3. Reguliere Azc's. Na de eerste fase van de asielprocedure worden asielzoekers opgevangen in een regulier Azc. Hier verblijven zowel asielzoekers die een verblijfsvergunning krijgen als asielzoekers die nog in de vervolprocedure zitten of terug moeten keren naar het land van herkomst. Den Helder is een permanente reguliere Azc.

2 Enquête in het Azc Den Helder

Inleiding

Vanuit de gedachte “meten is weten” hebben we een enquêteformulier samengesteld (zie bijlage bij deze nota). Op 11 oktober 2011 hebben we met 20 vrijwilligers zoveel mogelijk asielzoekers op het Azc geënquêteerd. Er zijn 256 asielzoekers van 18 jaar tot 65 jaar uitgenodigd naar een van de leslokalen op het Azc Den Helder te komen. Hieraan hebben 150 personen gevolg gegeven, derhalve 59%. Waarom 41% niet is komen opdagen is niet bekend. Een mogelijke verklaring kan zijn dat men de in het Nederlands opgestelde brief niet begrepen heeft, de relevantie niet ingezien heeft of niet aanwezig was in het Azc Den Helder.

Resultaten

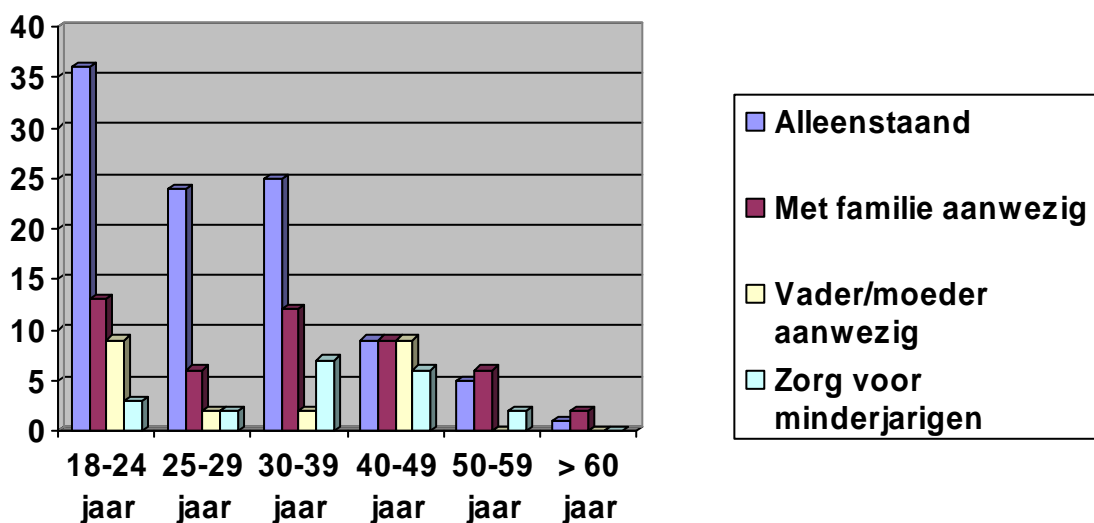
Aan de resultaten van de enquête kan niet meer waarde gehecht worden dan een indicatief karakter. Uitgegaan is van de antwoorden van de asielzoekers zelf, er is dus niet getoetst. Het was niet altijd eenvoudig om juiste antwoorden te verkrijgen omdat veel asielzoekers geen Nederlands of Engels spreken. Soms is gebruik gemaakt van vertalers, mensen die zelf op het Azc Den Helder wonen en wel over voldoende kennis van de Nederlandse en/of Engelse taal beschikken. Soms is ook met een rekensommetje de vraag over kennis van rekenen verduidelijkt. De resultaten worden in grafieken weergegeven, in absolute aantallen.

Clustering vragen

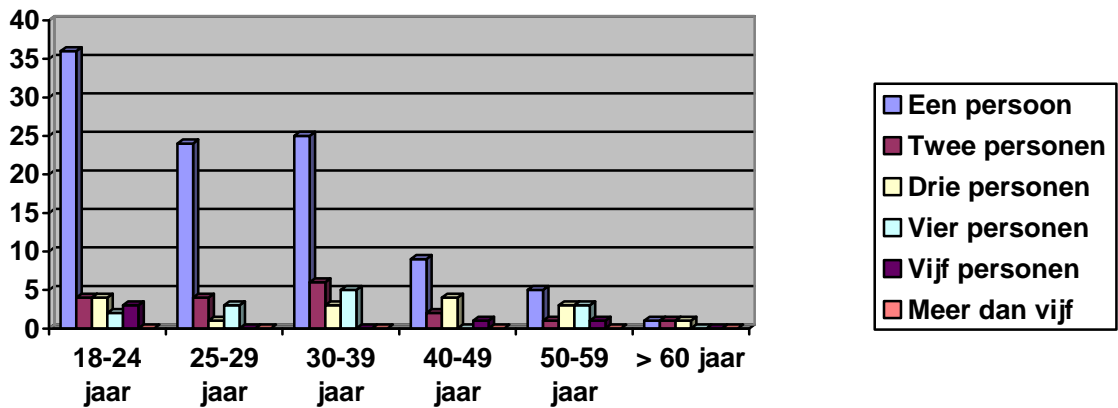
De vragen zijn in vier hoofdgroepen geclusterd; gezinssamenstelling; startkwalificatie; vervolgstudie en investering. Er zijn een aantal aanvullende vragen gesteld, zoals: wat is uw nationaliteit en sinds wanneer bent u in Nederland. Ook is er gevraagd of er een voorkeur voor een specifiek beroep is.

Cluster gezinssamenstelling:

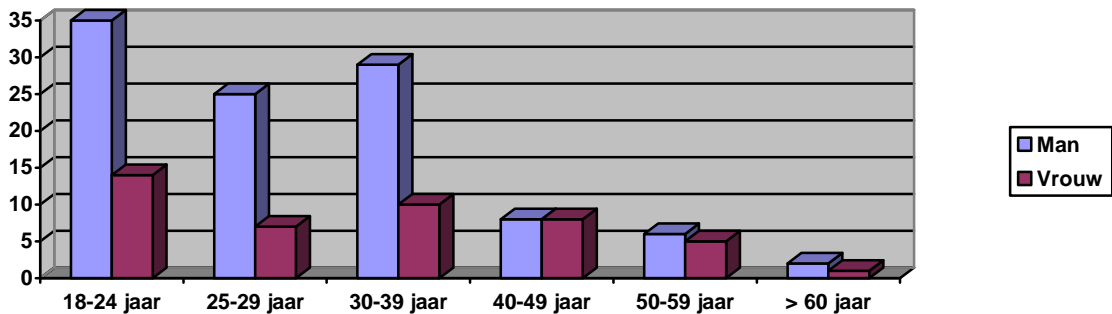
Bent u alleenstaand of met familie?

Samenstelling gezin:

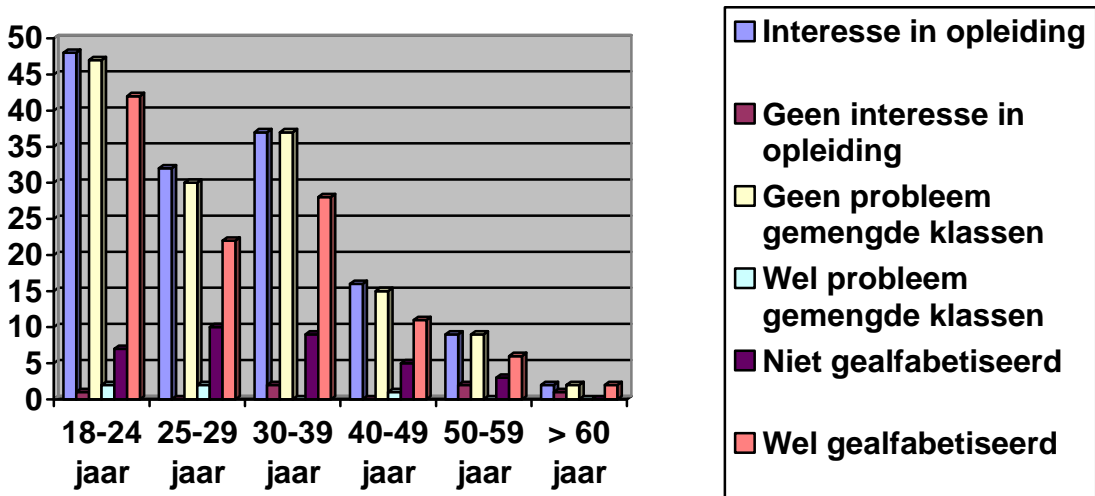

Specificatie naar mannen en vrouwen:

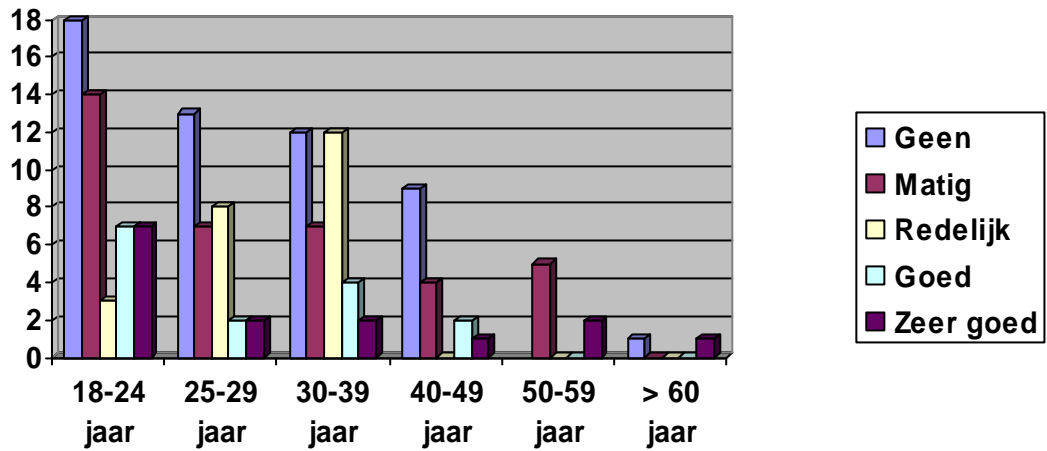

Cluster startkwalificatie:

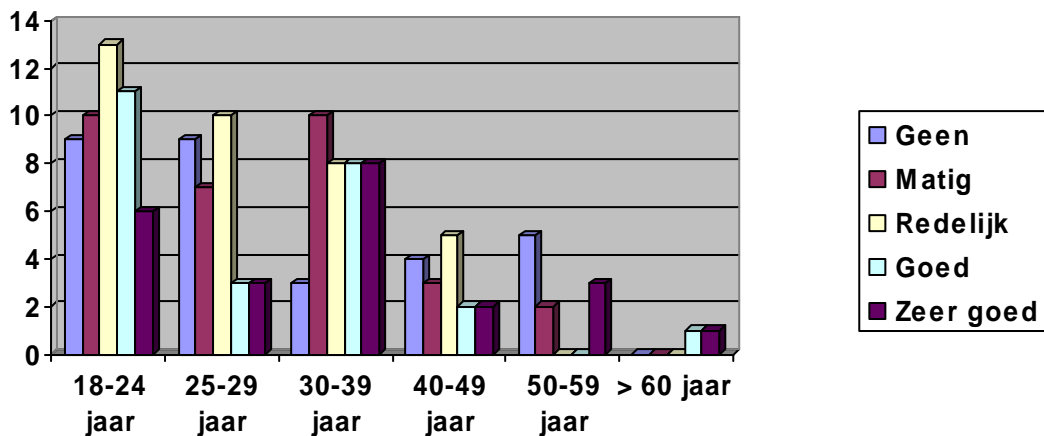
Heeft u interesse in een opleiding, zijn gemengde klassen een probleem voor u en bent u gealfabetiseerd?

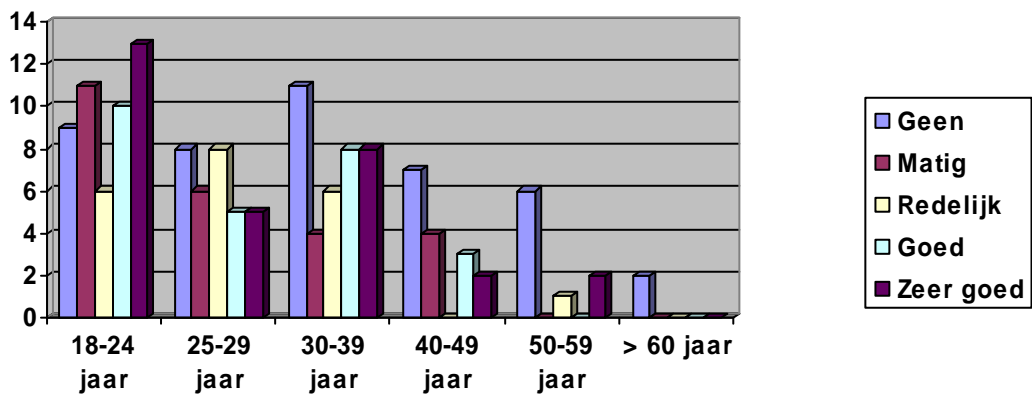
Hoe schat u zelf uw kennis van de Engelse taal in?

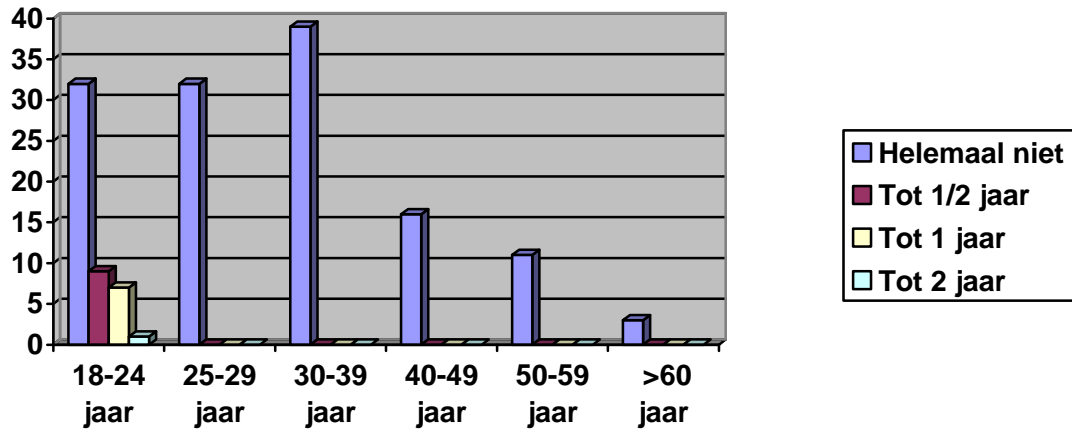
Hoe schat u zelf uw rekenvaardigheden in?

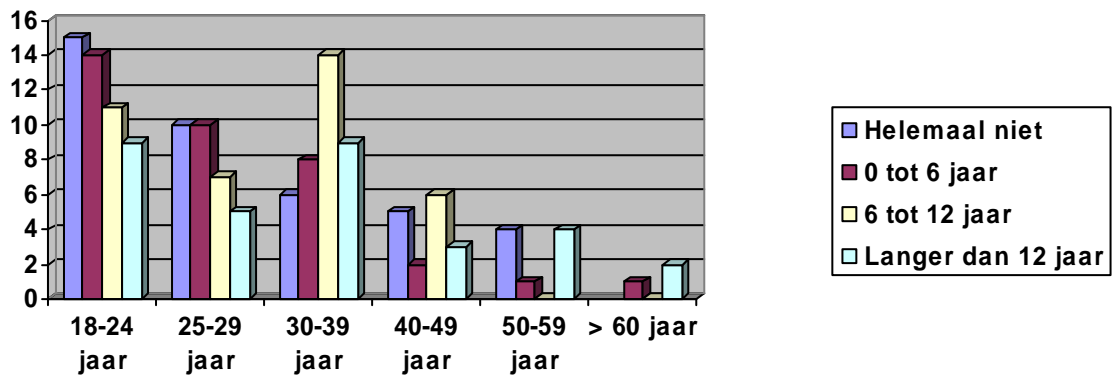
Hoe schat u zelf uw kennis van ict/computervaardigheden in?

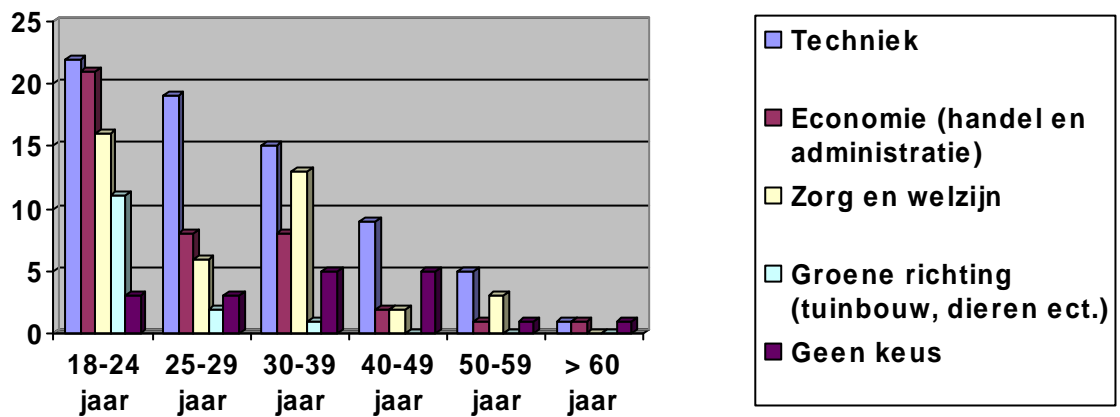
Hoe lang bent u in Nederland naar school geweest?

Hoe lang bent u in uw eigen land naar school geweest?

Cluster gewenste vervolgstudie:

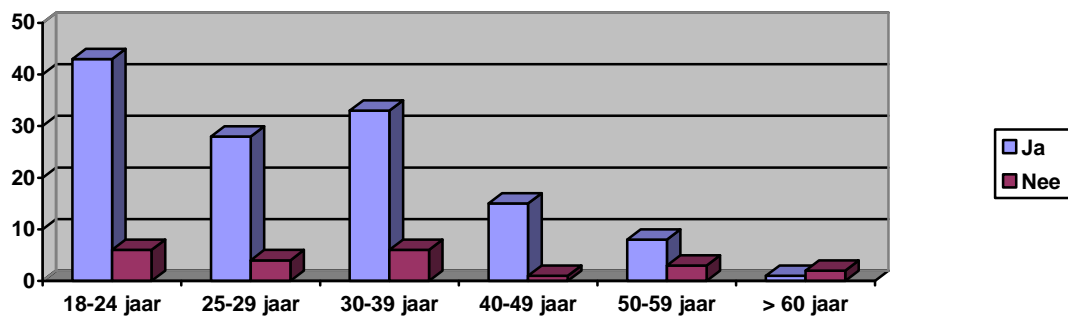

Genoemde beroepen/studierichting:

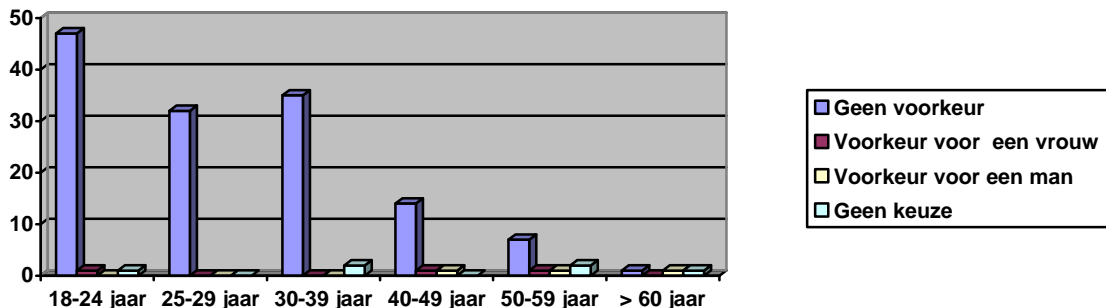
Apothekersassistente	2	Automonteur	2
Bank	1	Bouw	1
Chauffeur	1	Chemie (hbo)	1
Crèche medewerkster	1	Elektrotechniek	1
Engineering (Hbo)	1	Film	1
Fysica	1	Horeca	2
Hotelmanagement	1	Ict	3
Jeugdwerker	1	Kapster/kapper	4
Kleermaker	1	Kok	1
Lasser	2	Muziek	2
Politie	1	Schoonmaker	1
Sportleraar	1	Taal	1
Tekenen	1	Theater	1
Universiteit	1	Visagie	1

Cluster investering:

Bent u bereid een inkomensafhankelijke bijdrage (b.v. €3,50 p.w.) te betalen?⁶

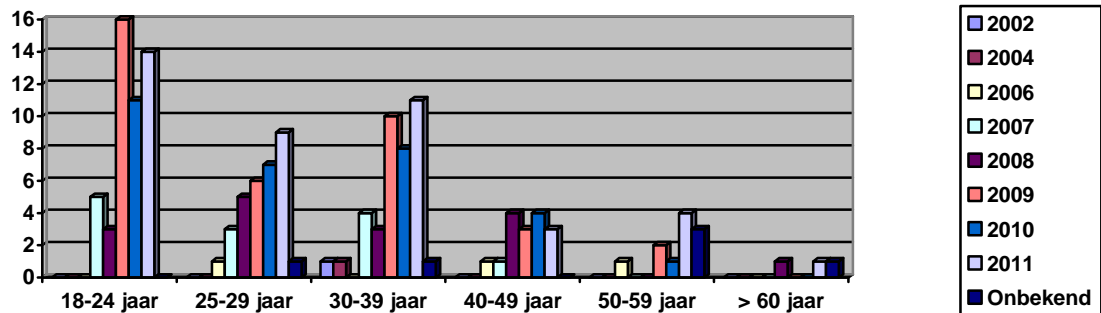
Heeft u bij individuele begeleiding door YAM!⁷ voorkeur voor een man of vrouw?

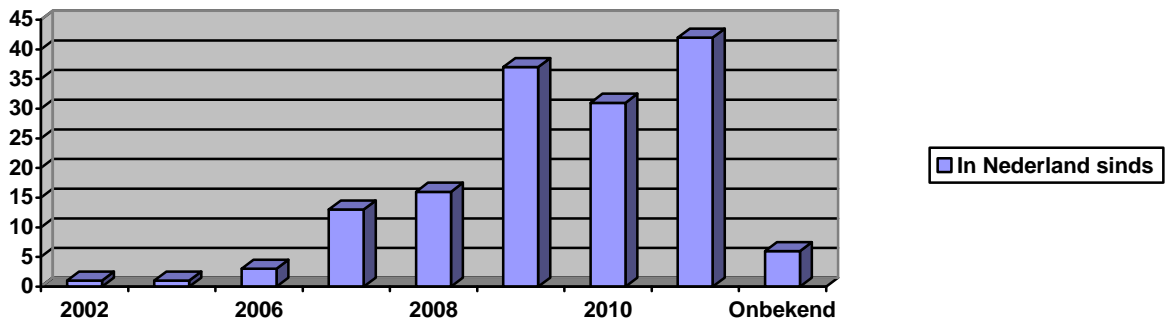
⁶ Inkomensafhankelijke bijdrage is gebaseerd op huidige individuele toelage, artikel 14 lid 2 RVA 2005.

⁷ Vrijwillige mentoren van de vrijwilligersorganisatie You And Me! Den Helder die vooral jongeren ondersteunen.

Aanvullende vraag: Sinds hoe lang bent u in Nederland?

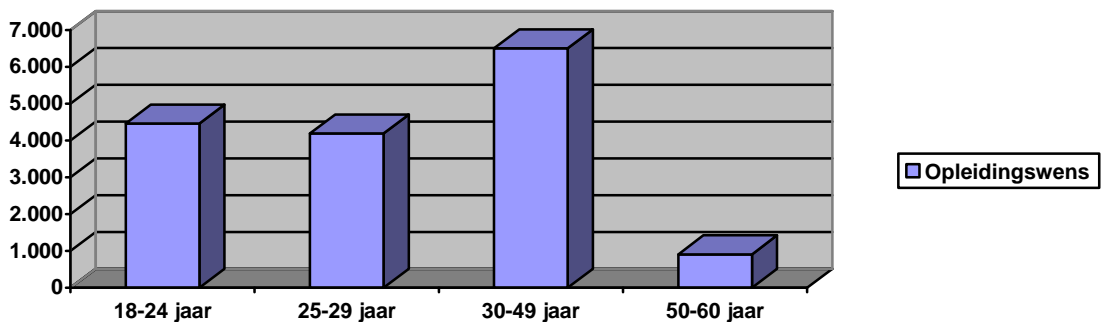

Idem als bovenstaand zonder leeftijdscategorieën

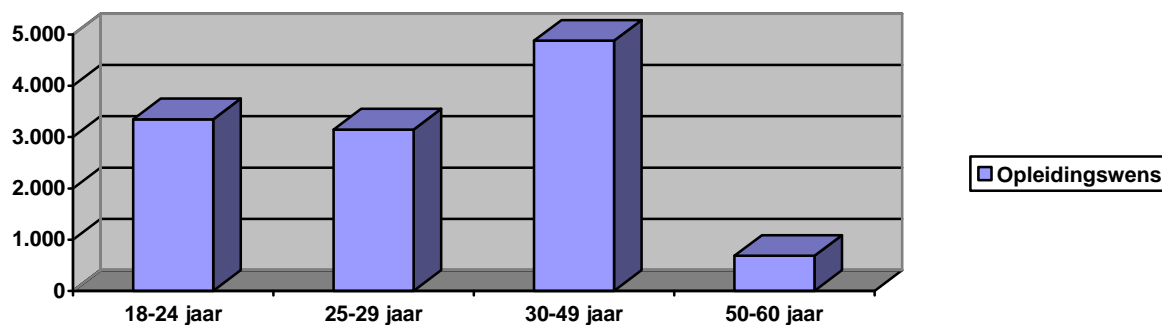

Vertaling naar landelijke cijfers

Als de samenstelling van de bewoners van het Azc Den Helder het gemiddelde in Nederland vertegenwoordigt (hypothese), dan zou de landelijke wens een opleiding te volgen bij een bezetting binnen het COA van ongeveer 20.000 personen, ongeveer als volgt in een grafiek te zetten zijn:

Indien de bezetting van het COA ongeveer 15.000 personen zou zijn, en in de grafiek uitgegaan kan worden van gelijksoortige gegevens als in de vorige grafiek, dan zou de landelijke wens van asielzoekers om naar school te willen gaan ongeveer in onderstaande grafiek vastgesteld kunnen worden:

Conclusie

Als een conclusie uit onze enquête in het Asielzoekerscentrum Den Helder getrokken kan worden, dan is het wel dat in alle leeftijdscategorieën een duidelijke wens naar voren is gekomen dat asielzoekers graag naar school gaan om te leren.

In de leeftijdscategorieën tot en met 29 jaar zitten relatief veel mensen met geen of weinig scholing in eigen land. In deze groep zitten relatief veel mensen uit Somalië Afghanistan en in mindere mate Irak. In de leeftijdscategorieën vanaf 30 jaar valt op dat relatief gezien meer mensen scholing in eigen land hebben gehad. Bij kennis van de Engelse taal valt de groep van 30 tot 40 jaar op, die relatief meer kennis van de Engelse taal heeft. Bij rekenvaardigheden is meer variatie onder de diverse leeftijdscategorieën vast te stellen. Werken met een computer is vooral iets voor de jongste leeftijdscategorie, de oudere leeftijdscategorieën hebben hier duidelijk minder ervaring mee. Er is een kleine groep hoog opgeleiden (tot en met universiteit). Deze groep zit vooral in de wat oudere leeftijdscategorieën.

Als eindconclusie kan gesteld worden dat veel asielzoekers graag naar school willen. Dit beperkt zich niet tot de leeftijdscategorie 18 tot en met 29 jaar. Wij hebben geen aanleiding om te veronderstellen dat deze conclusie niet voor andere asielzoekerscentra in Nederland zou kunnen gelden. Geëxtrapoleerd en met de nodige voorbehouden komen wij hoe dan ook landelijk op meer dan 10.000 asielzoekers die graag naar school willen.

3 Probleemanalyse

Wetgeving

Het lager- of basisonderwijs staat o.m. vermeld in artikel 23 Grondwet. Het beroepsonderwijs staat vermeld in de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB). Voor het volgen van een assistentenopleiding (mbo 1) of de basisberoepsopleiding (mbo 2) gelden geen toelatingseisen⁸. Echter, wanneer men een assistentopleiding (mbo 1) heeft gevolgd, gelden er wel toelatingseisen. Voor welke eisen dat zijn, verwijs ik naar de betreffende website van de Rijksoverheid (zie bronnen).

Daarnaast wijs ik op artikel 26 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM), welke ik volledigheidshalve hieronder vermeld:

Lid 1. Een ieder heeft recht op onderwijs; het onderwijs zal kosteloos zijn, althans wat het lager en basisonderwijs betreft. Het lager onderwijs zal verplicht zijn. Ambachtsonderwijs en beroepsopleiding zullen algemeen beschikbaar worden gesteld. Hoger onderwijs zal openstaan voor een ieder, die daartoe de begaafdheid bezit.

Lid 2. Het onderwijs zal gericht zijn op de volle ontwikkeling van de menselijke persoonlijkheid en op de versterking van de eerbied voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Het zal het begrip, de verdraagzaamheid en de vriendschap onder alle naties, rassen of godsdienstige groepen bevorderen en het zal de werkzaamheden van de Verenigde Naties voor de handhaving van de vrede steunen.

Lid 3. Aan de ouders komt in de eerste plaats het recht toe om de soort van opvoeding en onderwijs te kiezen, welke aan hun kinderen zal worden gegeven.

Er bestaat geen wetgeving die asielzoekers verbiedt om onderwijs te volgen, zie ook artikel 12 van de Europese Opvangrichtlijn voor asielzoekers,⁹ artikel 13 lid 2 van het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten¹⁰ en artikel 2 van Protocol 1 bij het Europese Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM), dat zegt: Niemand mag het recht op onderwijs worden ontzegd. Een ieder die onderwijs wil volgen, moet zich natuurlijk wel kunnen legitimeren, om aan te tonen wie hij of zij is (identificatieplicht). Er is geen wet die iemand verplicht over een paspoort te beschikken. Asielzoekers hebben meestal geen paspoort om vaak begrijpelijke redenen. Asielzoekers zonder verblijfstatus beschikken meestal over een w-document (verstrekkt door de IND). Een w-document is een krachtens ministeriele regeling erkend identificatiedocument. Het is geen reisdocument. Daarnaast is artikel 1 Grondwet van toepassing: "Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld".

Ook is in de Vreemdelingenwet 2000 geen bepaling opgenomen die verbiedt dat iemand naar school gaat. Het koppelingsbeginsel, dat gaat over de aanspraak op verstrekkingen aan vreemdelingen die niet rechtmatig in Nederland verblijven (artikel 10 Vw), is niet van toepassing op ondermeer onderwijs (lid 2). Daardoor kunnen vreemdelingen, zelfs als ze niet rechtmatig in Nederland verblijven, gewoon onderwijs (blijven) volgen. Daarnaast moet opgemerkt worden dat artikel 10 Vw ook niet van toepassing is op vreemdelingen die beschikken over een geldig

⁸ Toelatingseisen mbo I & II 2011.

⁹ Richtlijn 2003/09/EG (PbEU 2003, L 31/18).

¹⁰ Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten 2011

w-document, omdat deze vreemdelingen wel rechtmatig in Nederland verblijven. Het stellen van leeftijdseisen voor toegang tot onderwijs is op grond van artikel 1 Grondwet (discriminatie) niet toegestaan, afgezien van de legitimatieplicht (geldig legitimatiebewijs, zoals een w-document).

Waarom kunnen asielzoekers van 18+ (in Den Helder) geen onderwijs krijgen?

Voor de door ons bedoelde doelgroep, asielzoekers van 18+, is vooral artikel 26 lid 1 UVRM van belang, naast Europese regelgeving (zoals artikel 12 van de Europese Opvangrichtlijn¹¹ en Protocol 1 bij het Europese Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden –EVRM-, meer in het bijzonder artikel 2 dat zegt: Niemand mag het recht op onderwijs worden onttrokken). In artikel 26 lid 1 van het UVRM staat o.m. vermeld: “Een ieder heeft recht op onderwijs en: Ambachtsonderwijs en beroepsopleiding zullen algemeen beschikbaar worden gesteld”. Maar ja, wat is algemeen beschikbaar stellen... Ongetwijfeld zullen er definities van zijn of kunnen worden bedacht. Feit is echter dat beroepsopleiding niet algemeen beschikbaar is voor asielzoekers van 18+, ook niet in Den Helder. Waarom is dat zo zal de geïnteresseerde lezer wellicht denken. Hiervoor zijn een aantal redenen te benoemen, te weten:

1. Een ieder vanaf 18 jaar moet voor een beroepsopleiding door de overheid (DUO) geheven lesgeld betalen, voor mbo is dat € 1.043,00 (voor 2011-2012) per jaar¹². Asielzoekers vormen hier logischerwijze geen uitzondering op (gelijkheidsbeginsel, artikel 1 Grondwet). Maar als je geen inkomen hebt of niet of nauwelijks mag werken, zoals bij asielzoekers, is daar een uitzondering voor mogelijk, de zogenaamde buiteninvordering van lesgeld¹³. Dit geldt tot en met het schooljaar waarin men dertig jaar wordt. Dertig plussers hebben dan zeker een probleem. Daarnaast blijven dan nog over de kosten die een onderwijsinstelling in rekening brengt voor o.m. lesmateriaal. Deze kosten kunnen voor asielzoekers een onoverkomelijk probleem vormen op grond waarvan men niet in staat is een opleiding te kunnen volgen omdat het COA en de staat, hierin niet voorzien (wel voor jongeren tot 18 jaar). Daarnaast moet opgemerkt worden dat asielzoekers zonder verblijfstatus geen beroep kunnen doen op studiefinanciering (artikel 2.2. Wet studiefinanciering 2000) omdat hiervoor de Nederlandse nationaliteit vereist is. In plaats van de Nederlandse nationaliteit kan ook studiefinanciering aangevraagd worden indien de asielzoeker in Nederland woont en beschikt over een verblijfsdocument. Het gaat dan om de volgende verblijfsdocumenten (of een kopie van de officiële beschikking van de IND): Type II regulier onbepaalde tijd; Type III Asiel bepaalde tijd; en Type IV Asiel onbepaalde tijd;
2. In Nederland geven onderwijsinstellingen in het Nederlands les. Logisch, maar kan wel een probleem voor een asielzoeker zijn die of de ISK niet heeft kunnen afmaken omdat hij of zij voor het afronden van de opleiding 18 jaar is geworden of al te oud (18 jaar of 18+) was toen hij of zij in een Azc aankwam dan wel aan een opleiding wilde beginnen. Op een Azc wordt alleen basaal Nederlands geleerd, een asielzoeker leert dan alleen eenvoudige vragen in het Nederlands te stellen of eenvoudige antwoorden te geven, omdat een Azc

¹¹ Richtlijn 2003/09/EG (*PbEU 2003, L 31/18*).

¹² Lesgeld mbo 2011.

¹³ Buiteninvordering van lesgeld 2011.

geen Nederlandse les mag geven. Van onderwijsinstellingen mag redelijkerwijze verwacht worden dat zij asielzoekers toetsen op hun kennis van de Nederlandse taal omdat er wel een redelijke inschatting gemaakt moet worden of asielzoekers in staat zijn de lesstof (in het Nederlands) te begrijpen. Indien asielzoekers over onvoldoende kennis van de Nederlandse taal beschikken kan van de onderwijsinstelling niet verwacht worden dat zij asielzoekers toelaten. Overigens moet opgemerkt worden dat het ROC Den Helder, bijvoorbeeld bij de mbo I-opleiding, extra inspanningen verricht door asielzoekers extra Nederlandse les te bieden;

3. Onderwijsinstellingen worden afgerekend op resultaten van taal en rekenen (statement van Hariëtte Boerboom van het LOWAN, in een mail van 23 april 2011 aan de opsteller van dit rapport). Dat betekent dus dat de Inspectie voor het Onderwijs kijkt naar de resultaten van onderwijsinstellingen. Het mag als logisch gekwalificeerd worden dat asielzoekers die nog niet lang in Nederland zijn en/of in eigen land weinig onderwijs hebben genoten niet zullen bijdragen aan een positief resultaat bij toetsen op Nederlands en rekenen. Het is derhalve denkbaar dat onderwijsinstellingen huiverig zijn om asielzoekers als leerling te accepteren omdat zij een risicofactor zijn voor de resultaten;
4. Onderwijsinstellingen zijn niet altijd op de hoogte van ingewikkelde asielwetgeving, bijvoorbeeld op het gebied van identificatie zoals een w-document of andere wetsregels m.b.t. de mogelijkheid van asielzoekers om onderwijs te mogen/kunnen volgen. Opgemerkt moet worden dat het ROC Den Helder inmiddels redelijk tot goed op de hoogte is of geacht kan worden;
5. Onderwijsinstellingen bieden opleidingen aan in een bol en bbl variant. Onderwijsinstellingen zijn niet altijd op de hoogte van het feit dat een bol opleiding voor een asielzoeker een haalbare variant is, maar een bbl variant niet omdat hieraan een niet haalbare werkverhouding aan ten grondslag ligt. Asielzoekers mogen immers op grond van de Vreemdelingenwet 2000 niet meer dan 24 weken per jaar werken (overigens onder strikte voorwaarden, zie rechten en plichten asielzoekers in een Azc, hoofdstuk 1 Feiten en cijfers);
6. Er kunnen onduidelijkheden zijn over de voortgang of status van de asielprocedure. Hierdoor kan door niemand (vooraf) vastgesteld worden of een asielzoeker een gestartte opleiding ook kan afmaken. Het is denkbaar dat onderwijsinstellingen zich afvragen of het dan wel de moeite waard is om asielzoekers onderwijs te geven. Overigens willen wij niet beweren dat deze afweging door Helderse onderwijsinstellingen gemaakt wordt;
7. Er zijn –vooralsnog- geen landelijke, provinciale of gemeentelijke fondsen beschikbaar om een asielzoeker een opleiding te kunnen geven;
8. Nieuwkomers moeten de inburgeringskosten zelf betalen. Hoe moet een nieuwkomer met een bijstandsuitkering of minimumloon de kosten van een cursus (tussen de € 4.700,00 en € 6.000,00) betalen?;
9. Een probleem op zich wordt gevormd door alleenstaande minderjarige vreemdelingen (Amv) die 18 geworden zijn en op grond daarvan van de Amv-

Campus naar reguliere Azc's overgeplaatst worden en de ISK nog niet afgerond hebben. In Den Helder zijn deze jongeren niet welkom in het reguliere voortgezet onderwijs omdat de betreffende school meent geen zorgplicht naar deze jongeren te kunnen hebben. Op het ROC Kop van NH zijn deze jongeren ook niet welkom omdat ze onvoldoende Nederlands spreken en schrijven en op grond daarvan de lesstof niet kunnen begrijpen. De leerplichtambtenaren zeggen niets te kunnen doen en verwijzen naar de Inspectie voor het onderwijs. De Inspectie verwijst naar het Regionaal melden Coördinatiepunt, maar deze organisatie zegt scholen niet te kunnen dwingen en verwijst naar de Inspectie. Het COA heeft overigens gelden beschikbaar (lumpsum) om de kosten te betalen;

10. Als laatste moet opgemerkt worden dat voorgaande negen punten niet alleen spelen in Den Helder, het zijn landelijke problemen. Maar daardoor zijn deze problemen niet minder of meer van toepassing in of op Den Helder.

Werken om je opleiding te kunnen betalen?

In beginsel is er niets tegen het aloude principe dat je gaat werken om je studie te betalen. Immers, vele studenten op het Hbo en Universiteiten doen dat al decennia. Waarom zou dat anders zijn voor asielzoekers?

Toch zijn daar zeker argumenten voor te bedenken.

Ten eerste: de taal. Zoals eerder aangegeven leren asielzoekers op een Azc alleen basaal Nederlands. Het zal voor een werkgever lastig zijn om opdrachten en veiligheidsvoorschriften uit te leggen aan een asielzoeker die alleen wat simpele Nederlandse begrippen kent.

Ten tweede: de cultuur. Vele asielzoekers komen uit landen waar men heel andere omgangsvormen toepast dan in Nederland gebruikelijk zijn. Hieraan zal een eventuele werkgever dus extra aandacht moeten schenken om problemen op de werkvloer te voorkomen.

Ten derde: asielzoekers zullen gemiddeld meer tijd moeten besteden aan hun studie dan hun leeftijdsgenoten die hun hele leven al in Nederland wonen omdat ze de (Nederlandse) taal minder beheersen en daardoor de opdrachten moeilijker begrijpen.

Ten vierde: de vergunningen. Asielzoekers mogen 24 weken per jaar werken. De asielzoeker moet daarvoor een verklaring aanvragen bij het COA. De werkgever op zijn beurt moet een tewerkstellingsvergunning aanvragen bij het UWV werkbedrijf. Het is derhalve de vraag of werkgevers bereid zijn om de genoemde zaken voor lief te nemen om asielzoekers een baan te gunnen, temeer omdat er vooralsnog voldoende alternatieven zijn.

Maar er zijn meer problemen. Als asielzoekers willen werken moeten ze een deel van het verdiende geld afdragen aan het COA (vergoeding voor huisvesting en voedingskosten). Het is dus maar de vraag of er dan nog wel voldoende geld overblijft om de studie te bekostigen.

4 Welke oplossingen kunnen er gevonden worden

Welke problemen zijn er?

In een door het bestuur en raad van toezicht het Robin Hood College georganiseerde brainstormsessie op 23 mei 2011 in het stadhuis van Den Helder, waarbij diverse stakeholders uitgenodigd waren, zijn de meeste problemen benoemd. Deze zijn in het vorige hoofdstuk opgesomd en juridisch onderbouwd. Daarnaast hebben een aantal bewoners van het Azc Den Helder een indrukwekkend filmpje gemaakt dat op genoemde brainstormsessie aan de aanwezigen getoond is en toegelicht werd door een aantal bewoners van het Azc en Daphne van Honschoten, programma-begeleider op het Azc Den Helder. Kort samengevat komt het op de volgende vier punten neer.

Nederlandse taal

Een aantal asielzoekers heeft de ISK niet of niet volledig kunnen afmaken. Andere asielzoekers hebben nooit ISK-onderwijs kunnen volgen. Als gevolg hiervan beschikken bedoelde asielzoekers over onvoldoende kennis van de Nederlandse taal om met succes een opleiding te volgen in het reguliere onderwijs, bijvoorbeeld een mbo 1 of 2-opleiding. Na een mbo 2-opleiding kan doorgestroomd worden naar een beroepsopleiding op niveau 3 of 4.

Geld

Er zijn geen financiële middelen (fondsen) beschikbaar om asielzoekers een vooropleiding te kunnen bieden die toegang geeft tot het reguliere onderwijs. Zelfs als een asielzoeker wel toegang tot het reguliere onderwijs heeft (voldoende kennis van de Nederlandse taal, rekenen en Engelse taal), is er nog een financieel probleem omdat asielzoekers geen financiële middelen hebben om de kosten van de opleiding (kosten van de school) te kunnen betalen. Wel kan er buiteninvordering van het lesgeld (dus niet de kosten van de school) bij DUO gevraagd worden. Vanaf mbo 3 kan het UAF om een financiële bijdrage gevraagd worden. Hierbij moet wel aangetekend worden dat het UAF een eigen toelatingsbeleid heeft dat o.m. gebaseerd is op het vluchtverhaal van de asielzoeker. Omdat niet iedereen automatisch een financiële bijdrage van het UAF zal krijgen, zal voor een deel van de asielzoekers die een mbo 3 of 4 opleiding wil volgen ook nog een financiële oplossing gezocht moeten worden. In de meeste gevallen zullen asielzoekers echter het traject (vooropleiding en mbo 1 & 2) moeten volgen om naar een mbo 3 en/of 4 toe te werken.

Asielprocedure

Uit landelijke cijfers van de IND¹⁴ blijkt slechts 22% van de asielprocedures uit te monden in een asielstatus. Hieruit volgt dat dus in 78% van de gevallen geen verblijfstatus verstrekt wordt. Anders gezegd, in 78% van de gevallen worden asielzoekers terug verwezen naar het land van herkomst. Asielprocedures duren vaak lang omdat het recht z'n loop moet hebben (bezwaar, beroep, hoger beroep en/of een hernieuwde asielaanvraag). Hoewel opeenvolgende regeringen telkenmale aangaven dat asielprocedures verkort moeten worden, is de praktijk anders. Nog steeds komen er gevallen voor van procedures die tien jaar of langer duren. De conclusie die hieruit getrokken dient te worden, is dat bij het bedenken van een

¹⁴ Landelijke cijfers Jaarverslag IND 2010.

oplossing geen rekening gehouden dient te worden met een asielprocedure omdat die onzeker is. Vastgesteld dient echter te worden dat er geen garantie is dat een asielzoeker zijn of haar opleiding af kan maken. Maar of dat een reden is om dan maar niets te doen?

Sociale isolatie

Mensen zijn in beginsel niet solitair ingesteld. De meeste mensen leven in gezelschap en te midden van andere mensen. De meeste asielzoekers van 18+ verkeren in een sociaal isolement omdat ze in een Azc leven te midden van vele andere culturen en vele verschillende talen, dus zonder enige sociale cohesie. Contacten met Nederlands sprekende mensen hebben ze vaak niet of nauwelijks. Ze zijn de taal niet of bijna niet machtig zijn en ze begrijpen vaak ook de Nederlandse cultuur niet of nauwelijks. Omdat er vaak weinig mogelijkheden zijn om te kunnen of mogen werken én de mogelijkheid ontbreekt om de Nederlandse taal en cultuur te leren, hangen ze meestal maar een beetje doelloos rond in hun kleine kamertjes op een Azc, vaak jaren lang. Vaak hebben asielzoekers traumatische (oorlogs- of vervolgings-) ervaringen en verkeren ze vaak in stresssituaties vanwege onzekere asielprocedures of dreigende uitzettingsprocedures. Deze situaties opgeteld bij het ontbreken van een dagbesteding, zoals werk of het naar school gaan, maken dat veel asielzoekers veelal in een sociaal isolement verkeren. Mentoren van You And Me! horen vaak van asielzoekers dat ze “gek worden van het niets doen”. Velen zijn daarom super gemotiveerd om een schoolopleiding te kunnen en mogen volgen én om in contact te komen met Nederlanders om vooral praktische zaken te leren.

De beste oplossing

De beste oplossing voor het geschetste probleem is een politieke oplossing. Daarbij zou je kunnen denken aan het idee van PvdA-Kamerlid Van Dam¹⁵ die onlangs voorstelde om de leerplicht leeftijdsloos te maken (nu tot 18 jaar). Met dit voorstel hoopt het Kamerlid alsnog de vele Oost-Europeanen en Turken die niet naar de inburgeringscursus hoeven te dwingen een Nederlandse basisopleiding te volgen. Maar het neveneffect van dit voorstel zou kunnen zijn dat er ook een oplossing komt voor het door ons geschetste probleem. Daarbij moet echter wel opgemerkt worden dat er dan ook een financiële invulling dient te komen omdat vele nieuwkomers en/of asielzoekers niet beschikken over middelen van bestaan (inkomen).

Tijdelijke oplossing

Zolang er geen politieke en/of financiële oplossing is voor het door ons geschetste probleem, wil het Robin Hood College zich inzetten om asielzoekers en nieuwkomers te voorzien van een opleiding die toegang geeft tot het reguliere onderwijs. Daarbij dient vooral gedacht worden aan Nederlandse les, maar ook Engels en rekenen. Daarnaast kan ook gedacht worden aan aanvullend vakonderwijs, zoals: bouwkunde, autotechniek, kappersopleiding, kleding maken en mogelijk ook kennis van de mensenrechten. Genoemd onderwijs zal vooralsnog niet zelf door het Robin Hood College aangeboden worden maar ingekocht worden bij bestaande onderwijsinstellingen. De rol van het Robin Hood College zal vooral beperkt blijven door het organiseren van het onderwijs en het zoeken van financiële bronnen. Daarbij wil het Robin Hood College in Den Helder een experimentele pilot starten om zodoende ervaringen op te doen.

¹⁵ Noordhollands Dagblad 19 augustus 2011.

5 Financiën

Inleiding

Het is voor onze organisatie niet mogelijk om te bepalen hoeveel personen, die thans bij de COA opgevangen worden (in Azc's), landelijk gezien naar school willen. Maar op basis van de enquête in Den Helder en een bezetting van 17.197 personen (bezetting per 1 november 2011), zou je wellicht op zo'n 11.250 personen van 18 jaar en ouder uit kunnen komen. Dat is nog afgezien van nieuwkomers die al een verblijfstatus hebben verkregen en ook behoefte hebben aan zogenaamd basisonderwijs. Het is voor ons ook niet mogelijk om een berekening te maken wat de kosten zouden kunnen zijn om al deze personen scholing te bieden. Daarnaast moet opgemerkt worden dat een aantal personen zo ver in hun asielpcedure zitten dat scholing al geen zin meer heeft, bijvoorbeeld omdat ze op het punt staan om uitgezet worden.

Pilot in Den Helder

Omdat nog nooit geprobeerd is te onderzoeken wat het mogelijke resultaat van scholing van asielzoekers en nieuwkomers van 18 plus oplevert, willen we in Den Helder een pilot starten. Wij denken dat de duur van zo'n pilot in Den Helder ingeschat moet worden op tussen de drie en vijf jaar, zodat er ook tijd is om bij te sturen en verbeteren. Daartoe hebben we met het ROC Kop van Noord-Holland overlegd over een programma. Ook hebben wij overlegd met de Stichting Vakwerk, voor eventuele individuele trajecten. Van de Onderwijsgroep Noordwest-Holland, onderdeel van het ROC Kop van Noord-Holland, hebben wij offertes ontvangen. Opgemerkt moet worden dat deze offertes nog niet helemaal uitonderhandeld zijn. Aan de hand van deze offertes hebben wij advies gevraagd bij een bestaande ISK-school. Ook hebben wij de offertes naast het leerplan van het Nova College¹⁶ uit Den Haag (ISK-school) gelegd om te beoordelen of deze offertes voldoen aan redelijk te stellen eisen en er voldoende mogelijkheden zijn om het gewenste niveau te behalen. Op basis van het voorgaande zijn we tot twee elkaar opvolgende leertrajecten gekomen die toegang zullen bieden tot regulier mbo-vervolgonderwijs. Deze trajecten zijn als volgt te specificeren:

A1 Taalcursus

Op deze cursus wordt alleen Nederlandse les gegeven.

Te behalen niveau: A1.

Duur van de cursus: 20 weken.

Klokuren per week: 18.

Totaal aantal klokuren: 360.

Maximaal aantal studenten per klas: 12.

Kosten ca. € 45.000,00.

Kosten per student: € 3.750,00.

A2 Verlengde ISK

Op deze cursus wordt de taalvaardigheid geoefend tot en met niveau A2, alsmede rekenvaardigheden, kennis van de samenleving en werken met de computer.

Duur van de cursus: 20 weken.

Klokuren per week: 15.

¹⁶ Leerplan Nova College Den Haag 2011.

Totaal aantal klokuren: 300.
Maximaal aantal studenten per klas: 12.
Kosten ca. € 45.000,00.
Kosten per student: € 3.750,00.

Vervolgonderwijs

Na het doorlopen van bovengenoemde cursussen (één schooljaar) kan aangevangen worden met een mbo1-opleiding via het ROC Kop van Noord-Holland of een individueel traject via Stichting Vakwerk. Voor een mbo traject zal een bedrag van ongeveer € 600,00 per persoon gereserveerd moeten worden. Voor een individueel traject via de St. Vakwerk moet gerekend worden op ongeveer € 8.000,00 (mbo1) per persoon.

Hoeveel klassen?

Op basis van ons onderzoek van 11 oktober 2011 op het Azc Den Helder, zie hoofdstuk 2 van deze nota, zouden we wellicht 12 klassen van maximaal 12 personen per half jaar kunnen vullen, dus ongeveer 24 klassen in een jaar. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het realistisch geacht moet worden om toelatingscriteria toe te passen, bijvoorbeeld op basis van te verwachten reële verblijfsduur in Nederland. Hierover zullen we nog met het UAF overleggen, omdat het UAF hier ervaring mee heeft. Daarnaast moet opgemerkt worden dat het gezien het huidige Nederlandse politieke klimaat en de financiële crisis, het niet erg waarschijnlijk lijkt dat we voldoende funding kunnen vinden om een en ander te financieren. Daarom zullen we ons bescheiden moeten opstellen. Als we in de eerste jaren voor een aantal klassen funding kunnen vinden zullen we als organisatie al erg blij zijn. Daarbij realiseren we ons terdege dat we vele personen teleur moeten stellen. Eigenlijk moet dat gekwalificeerd worden als onaanvaardbaar.

Bijkomende kosten

Omdat onze stichting een vrijwilligersorganisatie is en zal blijven, zullen onze overheadkosten minimaal zijn. Maar we zullen wel kleine kosten moeten maken, bijvoorbeeld voor administratieve kosten, accountantskosten en wervingskosten. Vergaderkosten zullen er nauwelijks zijn omdat we de vergaderingen houden bij bestuursleden thuis of in gratis ter beschikking gestelde vergaderruimtes. Bestuursleden en leden van de raad van toezicht krijgen geen vergoedingen. Separaat van deze nota zal een pro-forma meerjaren begroting gemaakt worden, welke telkens aangepast zal worden op basis van mogelijk toegezegde of ontvangen funding.

6 Hoe nu verder?

Na afronding van deze nota en het op 27-12-2011 (via notaris Verhoeks te Den Helder) oprichten van de rechtspersoon (stichting), zullen we twee trajecten inzetten. Het eerste traject is het onder de aandacht brengen van de leden van de Tweede Kamer (fractiegewijs), teneinde te pleiten voor onderwijs voor asielzoekers en nieuwkomers.

Daarna, of gelijktijdig, zullen we verder bouwen aan onze organisatie. Zo zal eerst een meerjarenbegroting opgesteld worden, een fondswervingplan, zal de zogenaamde ANBI-status aangevraagd worden, een bankrekening geopend worden en een de website verder ontwikkeld worden. Daarna zullen wij fondsen trachten te werven. Bestuur en raad van toezicht zijn reeds benoemd. Ook zal er nog verder gezocht worden naar ambassadeurs, ofwel mensen die onze doelstellingen ondersteunen en ons met hun naam en/of handelingen willen ondersteunen.

Conclusie

Er zijn geen wettelijke regels, zowel Nederlandse, Europese of internationaal, op grond waarvan nieuwkomers van 18 jaar of ouder geen opleiding mogen volgen in Nederland, zoals aangetoond en juridisch onderbouwd in deze notitie. Zelfs asielzoekers die niet legaal in Nederland verblijven mogen (legaal) onderwijs volgen, gegrond op artikel 10 lid 2 Vreemdelingenwet 2000. Daarnaast is het stellen van leeftijdseisen voor het volgen van onderwijs verboden op grond van artikel 1 van de Grondwet (ondermeer het gelijkheidsbeginsel en anti discriminatie) omdat dat artikel gaat over alle in Nederland verblijvende personen (zonder enige uitzondering). Een asielzoeker is een in Nederland verblijvend persoon (al dan niet legaal). De vingerende wet- en regelgeving in Nederland, gaat uit van het algemeen beschikbaar stellen van onderwijs. Mogelijk kan op grond van de World Declaration on Education for All (UNESCO, 1990), artikel II-74 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, artikel 12 van de Europese Opvangrichtlijn, artikel 13 lid 2 van het Internationale Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten, artikel 2 van het Eerste protocol bij het Europese Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM) of artikel 26 lid 1 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, onderwijs voor nieuwkomers en/of asielzoekers onder de aandacht van de 2^e Kamer gebracht worden. Daarbij moet nog opgemerkt worden dat mensenrechten niet alleen van belang zijn voor het Nederlandse buitenlands beleid. Volgens Prof. Fons Coomans (UvM)¹⁷ zijn we in Nederland niet erg goed in het onszelf voorhouden van een spiegel, maar mensenrechten gelden natuurlijk ook voor en in Nederland, met name voor gemarginaliseerde groepen (redactie: dus voor onze doelgroep).

De Nederlandse staat beperkt het recht op onderwijs voor een ieder die in Nederland verblijft, ondermeer omdat studiefinanciering niet algemeen beschikbaar is voor asielzoekers en de leerplicht niet verder gaat dan tot 18 jaar. Daarnaast is het onderwijssysteem voor volwassenen zo georganiseerd dat scholen geld moeten en mogen vragen voor een opleiding. Veel nieuwkomers en/of asielzoekers geven zelf aan dat ze graag onderwijs willen volgen. Er is geen of een onvoldoende vangnet beschikbaar voor mensen die geen of nauwelijks middelen van bestaan hebben, zoals asielzoekers. Daardoor kunnen volwassen asielzoekers de kosten van een reguliere opleiding (kosten van de school en geld voor boeken) vaak niet betalen. Omdat asielzoekers genoemde kosten meestal niet kunnen betalen omdat ze geen of onvoldoende middelen van bestaan hebben, is het Nederlandse onderwijs voor hen niet algemeen beschikbaar. Ook voorziet de staat niet in een systeem waarin asielzoekers voldoende Nederlands leren om de lessen in het reguliere onderwijs te kunnen volgen. In Nederland wordt immers, logischerwijze, les gegeven in het Nederlands. Het gevolg van het voorgaande is dat de conclusie getrokken kan worden dat in Nederland volwassen asielzoekers geen toegang hebben tot het Nederlandse onderwijssysteem. Derhalve is het Nederlandse onderwijssysteem niet algemeen beschikbaar voor asielzoekers en/of nieuwkomers. Dit zou wellicht in strijd kunnen zijn met de Nederlandse Grondwet en/of andere Nederlandse en/of Europese of internationale wet- en regelgeving. Den Helder vormt geen uitzondering op voorgaande genoemde conclusie omdat in Den Helder het landelijke beleid gevolgd wordt.

¹⁷ Citaat van Prof. Fons Coomans (UvM) in een mail van 12 januari 2012 aan onze organisatie.

De vraag die gesteld kan worden is of voorgaande conclusie acceptabel is voor Nederland, bijvoorbeeld gegrond op beschaving in een rijk land als Nederland en de geldende Europese en internationale wet- en regelgeving, bijvoorbeeld van de VN of de UNESCO, en meer in het bijzonder voor Den Helder omdat het immers in deze notitie ondermeer gaat om inwoners van de gemeente Den Helder, zoals asielzoekers in het Azc Den Helder. Geconstateerd kan worden dat in het Azc Den Helder, na onze inventarisatie, een grote groep van asielzoekers woonachtig is die super gemotiveerd zijn om naar school te gaan maar dat niet kunnen en/of mogen. Ook kan de vraag gesteld worden of in Den Helder toch niet het verschil gemaakt kan worden. Naar de mening van het bestuur en raad van toezicht van het Robin Hood College kan die vraag bevestigend beantwoord worden. Door het bundelen van krachten, kennis en kunde binnen Helderse onderwijsinstellingen, en het zoeken naar gelden buiten de reguliere financiering van het onderwijs, moet het mogelijk zijn om toch het verschil te kunnen maken. Door experimenteel onderwijs voor asielzoekers en/of nieuwkomers in Den Helder te bieden (pilot) kan wellicht een voorbeeld gecreëerd worden voor andere Nederlandse gemeenten. Het zal nog een klus worden om voldoende fondsen te werven, de financiële crisis in Nederland en in de Europese Unie helpt immers niet mee.

Bronnen

Nederlandse wetgeving

Grondwet: artikel 1 en artikel 23.

Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB 31-10-1995).

Educatie is gericht op de bevordering van de persoonlijke ontplooiing ten dienste van het maatschappelijk functioneren van volwassenen door de ontwikkeling van kennis, inzicht, vaardigheden en houdingen op een wijze die aansluit bij hun behoeften, mogelijkheden en ervaringen alsmede bij maatschappelijke behoeften. Waar mogelijk sluit de educatie aan op het ingangsniveau van het beroepsonderwijs.

Beroepsonderwijs is gericht op de theoretische en praktische voorbereiding voor de uitoefening van beroepen, waarvoor een beroepskwalificerende opleiding is vereist of dienstig kan zijn. Het beroepsonderwijs bevordert tevens de algemene vorming en de persoonlijke ontplooiing van de deelnemers en draagt bij tot het maatschappelijk functioneren. Beroepsonderwijs sluit aan op het voorbereidend beroepsonderwijs en het algemeen voortgezet onderwijs. Beroepsonderwijs en educatie omvat niet het hoger onderwijs, dus ook niet het hoger beroepsonderwijs.

Kwalificatieplicht na de volledige leerplicht

Sinds 1 augustus 2007 geldt de kwalificatieplicht. Dat betekent dat alle leerlingen volledig leerplichtig blijven tot het einde van het schooljaar waarin ze 16 jaar worden. Na de beëindiging van de volledige leerplicht gaat de kwalificatieplicht gelden voor jongeren. Een startkwalificatie is het minimale onderwijsniveau dat nodig is om een baan te vinden. Het gaat dan om een diploma havo, vwo of mbo (niveau 2). Een vmbo-diploma geeft toegang tot het mbo, maar is géén startkwalificatie. Jongeren tot 23 jaar die geen startkwalificatie hebben en niet meer op school komen, worden door de school bij de gemeente aangemeld als voortijdig schoolverlater. (Bron: < www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/aanval-op-schooluitval/startkwalificatie?ns_campaign=Thema-Onderwijs_en_wetenschap&ro_adgrp=Aanval_op_schooluitval-Startkwalificatie&ns_mchannel=sea&ns_source=google&ns_linkname=%2Bstartkwalificatie&ns_fee=0.00 >).

Europese regelgeving

Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (zie: artikel 2 van het Eerste protocol).

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Door ratificatie van het Verdrag van Lissabon, door alle lidstaten, verkreeg het handvest op 1-12-2009 rechtskracht (zie: artikel II-74).

Richtlijn 2003/09/EG (*PbEG 2003, L 31/18*) van de Raad van 27 januari 2003 tot vaststelling van minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten (ook bekend onder: Europese opvangrichtlijn, zie artikel 12).

Internationale verdragen en declarations

Internationaal Verdrag Inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (VN 1966). Nederland ondertekende dit verdrag op 25-6-1969 en ratificeerde het op 11-12-1978, zij het met voorbehouden (zie artikel 13 lid 2 en zie ook onder het kopje internet).

Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (VN, 1948), zie artikel 26 lid 1.

World Declaration on Education for All, UNESCO (1990). Zie vooral de eerste vijf artikelen van deze verklaring.

Rapporten

Hand-out Mentorenproject YAM! 2010

Hand-out Mentorenproject YAM (You and Me!), Den Helder: De Wering 2010, p.2.

Internet

Buiteninvordering van lesgeld 2011

< www.ib-groep.nl/particulieren/lesgeld/buiteninvordering_van_het_lesgeld.asp >.

Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten 2011

< www.wetten.overheid.nl/BWBV0001016/geldigheidsdatum_29-11-2011 >

Landelijke cijfers COA 1 november 2011

< www.coa.nl/ned/website/page.asp?menuid=101 >.

Landelijke cijfers IND 2011

< www.immigratiedienst.nl/organisatie/cijfers-en-rapportages/archief/cijfers2011.aspx?cp=110&cs=46664 >.

Leerplan Nova College Den Haag 2011

< www.lowan.nl/documenten_vo/Leerplan_NT2_Nova_College.pdf >.

Lesgeld mbo 2011

< www.ib-groep.nl/particulieren/lesgeld/lesgeld_betalen.asp >.

Rechten en plichten asielzoekers in een Azc 2011

< www.coa.nl/NED/website/page.asp?menuid=37 >.

Toelatingseisen mbo I & II 2011

< www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/beroepsonderwijs/vraag-en-antwoord/wat-zijn-de-toelatingseisen-voor-het-middelbaar-beroepsonderwijs-mbo.html >.

Bijlage: ENQUÊTEFORMULIER Robin Hood College 11-10-2011

*Bij keuzemogelijkheid 1 t/m 5 : 1 geen - 2 matig – 3 redelijk – 4 goed – 5 zeer goed

Naam:					
Leeftijd:					
Geslacht:					
Nationaliteit:					
Aankomst Nederland:					
Gezinssamenstelling					
1. Alleenstaand	Ja	Nee			
2. Met familie	Ja	Nee			
2.a Vader en/of moeder aanwezig	Ja	Nee			
2.b Uit hoeveel personen bestaat het gezin inclusief uzelf	2	3	4	5	>6
3. Heeft u de zorg voor minderjarige kinderen	Ja	Nee			
Startkwalificatie					
4. Heeft u interesse in een opleiding?	Ja	Nee			
5. Onderwijsklassen zijn gemengd, is dit een probleem?	Ja	Nee			
6. Bent u gealfabetiseerd?	Ja	Nee			
7. Hoeveel kennis heeft u van de Engelse taal? *	1	2	3	4	5
8. Heeft u rekenvaardigheden?*	1	2	3	4	5
9. Kunt u met een computer werken, mailen, Google e.d.? *	1	2	3	4	5
10. Hoeveel jaar bent u in Nederland naar school geweest?	0 jaar	1-6 jaar	6-12 jaar	>12 jaar	
11. Hoeveel jaar bent u in uw eigen land naar school geweest?	0 jaar	1-6 jaar	6-12 jaar	>12 jaar	
Vervolgstudie					
12. Techniek	Ja	Nee			
13. Economie (Handel en Administratie)	Ja	Nee			
14. Zorg en Welzijn	Ja	Nee			
15. Groene richting (planten en bloemen / dieren)	Ja	Nee			
Investing					
16. Zou u bereidt zijn om een eigen bijdrage (€3,50 p.w.) te betalen?	Ja	Nee			
17. Heeft u voorkeur voor een m/v bij studiebegeleiding	M	V			

